

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

29.12.2015 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник 24 часа

✓ Спря спадът на лихви по депозити

За първи път от една година насам лихвите по депозитите спряха да падат и дори леко се покачват. Това показва статистиката на БНБ за ноември. В сравнение с октомври средната лихва по депозити в левове се е вдигнала с 0,1% до 1,42 на сто.

Все пак на годишна база има почти двоен спад в доходността на влоговете от 1,04%.

През ноември кредитите за домакинствата леко поевтиняват спрямо същия месец на миналата година. Изключение са потребителските заеми в левове - спрямо предходния месец оскъпяването им нараства с 0,25 на сто до 10,76%. При същите заеми в евро има спад от 0,01 на сто до 7,04%.

Леко месечно поскъпяване има и при ипотеките в евро - с 0,07 на сто до 5,89%, а тези в левове падат с 0,14 на сто до 6,52%. В сравнение с година по-рано намаление има при годишния процент на разходите - с 0,55 на сто до 11,7% за потребителските заеми и 7,85% при ипотеките.

Лихвите по заемите за бизнеса до 1 милион евро, договорени в левове, се понижават спрямо същия месец на 2014 г. с 1,13 на сто до 5,15%, а по тези, договорени в евро, спадът е с 1,08 на сто до 5,08%.

Намалява и средният лихвен процент по кредити над 1 милион евро, договорени в левове - с 1,50 на сто до 5,65%, а при договорените в евро намалението е с 3,72 на сто до 4,08%.

През 2016 година лихвите по кредитите и депозитите ще продължат да намаляват, прогнозира наскоро подуправителят на БНБ Калин Христов. Според него политиката на ЕЦБ за ниски лихви ще дърпа нивата им и у нас. Христов обаче не очаква българските банки да дадат отрицателни лихви. По отношение на кредитирането той прогнозира, че заемите ще останат сравнително евтини, а търсенето им слабо ще се увеличи.

Подуправителят на БНБ не очаква предстоящата оценка на активите да се отрази съществено върху лихвените нива.

Банките избират оценители на активите си до 22 януари

БНБ стартира подготовката за стрес тестовете на банките, като оповести инструкции за избор на оценители. Всяка банка има право да избере такъв до 22 януари, спазвайки инструкциите, а възнаграждението се поема от нея.

Избраните фирми трябва да правят оценка на всички активи, като използват случаен подбор и извадка от кредитни досиета. При прегледа задължително ще се дава преценка за текущи и потенциални транзакции с групи свързани лица. Задължително е да има и заключение за справедливата пазарна стойност на обезпеченията.

Забранено е да бъдат избирани оценители от групата на "Делойт", която е ангажирана от БНБ за цялостния процес по оценката. Освен това не може да бъде избрана за оценител компания, одитирала или консултирала съответната банка в една или във всичките финансови години от 2002 до 2015 г., както и компания, съдействала на съответната банка в подготовката за оценката.

Избраният оценител задължително трябва да покрива три критерия - да има общо приходи от поне 500 хил. лв., да е правил поне една оценка на активи за последните три години, както и да има поне един завършен цялостен одит на банка.

✓ Регистърът БУЛСТАТ става изцяло електронен

От догодина регистърът БУЛСТАТ става изцяло електронен. Това съобщи днес директорът на Агенцията по вписванията Елена Маркова. Така всички, които подлежат на регистрация, ще могат да подадат документите си онлайн, като удостоверят самоличността си с електронен подпис.

В онлайн регистъра ще могат да се правят и справки в регистъра, но личните данни в тях ще бъдат заличени.

Изключително облекчена ще е вече процедурата за участниците в обществените поръчки. Освен това възложителите ще могат сами да правят справка в регистъра БУЛСТАТ за всички участници в процедурата. С новата система всеки регистриран в БУЛСТАТ ще има свое електронно досие.

Новите функционалности обаче ще заработят след като в сила влязат законови поправки.

✓ **Теменужка Петкова: Не се очаква шокиращо поскъпване на тока**

Очаквам да има леко повишение, но то по никакъв начин не може да бъде шокиращо – така министърът на енергетиката Теменужка Петкова отговори в студиото на „Лице в лице“ по bTVна въпроса с колко очаква да поскъпне електроенергията след либерализацията на пазара догодина.

От 1 януари всеки ще може да избере доставчика си на ток, а цената ще се определя на пазарен принцип – Комисията за енергийно и водно регулиране ще определя само таксите за пренос, достъп и т.нар „Задължение към обществото“.

По думите на Петкова до момента в други държави се е наблюдавало „леко повишаване“ (тя не каза с колко – б.р.) непосредствено след либерализацията, като много скоро след това цените падат под нивата, в които процесът е започнал. Според нея предреченият от социалиста Таско Ерменков скок с 35 на сто е „изключително много“, но не се ангажира с проценти.

Петкова подчерта, че е помислено за уязвимите потребители, като със Световната банка е подписан договор, една от целите на които е създаването на механизъм за защитата им. Енергийният министър посочи, че за идентифицирането на енергийно бедните ще помогнат социалното министерство и европейската комисия.

„България е една от последните страни членки на ЕС, които не са либерализирали напълно своя пазар“, каза министърът и посочи, че ако процесът не бъде завършен ни грозят санкции от еврокомисията. По думите ѝ за обикновените потребители няма нищо притеснително, тъй като целта на целия процес е по пазарен път да се стигне до цени, които удовлетворяват интересите на домакинствата и на бизнеса.

Теменужка Петкова потвърди, че има възможност китайски инвеститори да участват в позагубилия скорост проект за Седми блок на АЕЦ „Козлодуй“.

„След посещението (на голяма правителствена делегация – б.р.) в Китай наистина беше заявен инвеститорски интерес от една от най-големите китайски енергийни компании. 2 седмици по-късно у нас пристигна изпълнителният директор на компанията. Показахме централата, те бяха много впечатлени“, обясни министърът.

Създадена е и работна група, която обменя информация и до 3-4 месеца ще има яснота дали ще се работи с компанията. Петкова подчерта, че евентуален договор ще е без държавна гаранция и без дългосрочен ангажимент за изкупуване на тока от новия енергоблок.

По думите ѝ е възможен вариант да се работи с технология от американската компания „Уестингхаус“.

✓ **Лукарски: Икономиката ни се развива учудващо добре, дори за разбиранята на ЕС**

Икономиката ни се развива учудващо добре, дори за разбиранята на ЕС.

Това заяви пред "Фокус" председателят на СДС и министър на икономиката Божидар Лукарски. Той посочи, че ръстът на БВП е 2,9% и се наблюдава повече от 5% ръст на износа на промишленото производство.

„Ръстът на инвестициите също е значителен, въпреки мрачните прогнози и мрачните заявления на някои хора, които явно не са запознати добре с реалността и числата“, допълни той.

„Това, към което сме се насочили за следващата година е стабилност и предвидимост, както и свободна от административна тежест среда. Няма нужда от драстични реформи в икономиката, освен разбира се тези, които са свързани с правосъдната система“, коментира министър Лукарски.

По думите му, ролята на държавата в пазарната икономика не е да чертае никакви измислени стратегии, така както е било преди 10 ноември. „Чух от мои приятели и колеги в дясно, че няма такава стратегия за икономиката. Стратегия за икономиката се пишеше преди 10 ноември, планове от рода на ленинския НЕП да се насърчава икономическата активност са анахронизъм, който не е свързан със създаването на благоприятна среда. Единственото, което ние трябва да правим е с кратки законопроекти, без да създаваме стратегии да казвам ще развием този отрасъл, ще развиваме онзи отрасъл, да създаваме среда, която да е конкурентоспособна и да произвежда продукти, които са иновативни и с висока добавено стойност“, обясни министърът на икономиката. Той допълни, че именно това е и основната цел на министерството.

„Надяваме се да успеем да го осъществим, благодарение на инструментите по ОП „Иновации и конкурентоспособност и инициативата за малки и средни предприятия“ през този отчетен програмен период“, посочи министър Лукарски.

"Очакванията ми за следващия политически сезон са той да бъде доста динамичен, заради това, което се случва в Реформаторския блок и заради предстоящите президентски избори", заяви още Божидар Лукарски.

„Най-важното през следващата година е да не позволим политическа криза да попречи за продължаване на реформите, които обещахме за 4 години, а не за една. Затова и след Нова година ще подпишем с колегите от GERB един анекс към нашето управленско споразумение с различни срокове, свързани с конкретните законопроекти и с анализ на постигнатото на всеки 6 месеца“, заяви той.

Председателят на СДС допълни, че целите и приоритетите, които партията ще следва през 2016 година са същите, които е имала и през тази - запазване на стабилността и продължаване на започнатите реформи в управлението.

Той посочи също, че наблюдава едно възраждане на младежките структури на СДС и интерес към партията от хора, които не си спомнят, били са невръстни деца или не са били родени по времето, когато са се провеждали огромни митинги от Орлов мост до „4-ти километър“ и бумът на седесариата в началото на 90-те години. „В големите градове по-голямата част от симпатизантите ни са млади хора. Млади са и голяма част от кметовете и съветниците ни. Ние сме отправили зов към възстановяване на младежката ни организация, така че се работи вече и в тази посока“, добави Лукарски.

За мен ДСБ не е излязло от управлението нито де факто, нито де юре. „За да се случи това де юре, те имат национално събрание през месец март и то трябва да вземе това решение. От друга страна ДСБ няма как да е излязло от властта при положение, че на лице са само 3 властови оставки от многото хора, които заемат властови позиции“, обоснова се лидерът на СДС.

„Пожелавам успех на колегите от ДСБ и в частност на Радан Кънев, но той трябва да се определи – дали е в опозиция или е на позиция, дали всъщност ще прави нов десен проект, а в същото време заявява, че ще остане в ДСБ и в Реформаторския блок, в зависимост от развитието.

Тоест трябва да имаш една конкретна позиция – дали ще правиш нова партия, дали оставяш в старата партия, без да поставяш условия”, коментира той. „Удовлетворяването на лични амбиции е едно дежа вю, което ние в СДС сме гледали на времето със създаването на други партии, с отцеплението на Иван Костов, макар че решението му тогава беше ясно и еднозначно, но в последствие пак потърсихме общ път заедно, след което отново се разделихме. Изобщо разслоението на дадени хора и образуването на нови партии и политически проекти в дясно не е полезно, както за самото дясно, така и за държавата в конкретния момент”, заяви Лукарски.

По думите му, изявленията, че инвеститорите не са доволни от реформите и, че те си тръгват от България един по един, са спекулация и не отговарят на истината. „Цифрите са съвсем ясни - имаме 2,9% ръст на БВП, имаме 1,37 милиона евро инвестиции, което е с 37% повече от същия период миналата година. Така че това са едни спекулации – напротив, именно тези политически трусове са това, което може да създаде нестабилност, да изгони инвеститорите и респективно да бъде лош знак за нашите партньори в Европа. Надявам се всички тези мрачни прогнози и лични заявки да не се сбъднат и наистина да не се стигне до тези трусове, защото не е полезно за държавата”, каза още икономическият министър.

[Вестник Труд](#)

✓ НАП за "Труд": 6,6 млн. лева повече от здравни вноски само за два дни

Според справка на НАП за "Труд" за 22 и 23 декември

За да се лекуваме по НЗОК, вече трябва да сме платили осигуровки за 5 г. назад

Около 6,6 млн. лева повече са събрани от здравни вноски в последните два дни, докато по-евтино можехме да възстановим здравноосигурителните си права. Това съобщиха вчера за „Труд“ от Националната агенция за приходите.

Ударното издължаване стана на 22 и 23 декември, докато за лечение по НЗОК се погасяваха осигуровките за 3 години назад. А след 23 декември влезе в сила изискването за плащане на дължимите осигуровки за 5 години назад.

От НАП добавиха, че сумата от 6,6 млн. лв. се получава, като се направи сравнение със събираемостта на осигуровки, ако нямаше такава активна кампания за вземането им.

Който е използвал „намалението“, за 3 години назад е покрил всичките си дължими вноски срещу около 690 лв. А който тепърва ще го стори, ще трябва да преведе близо два пъти повече - или точно 1262,92 лв. Сумата представлява сбора от неплатените вноски от 1008 лв. и начислените лихви за периода.

Все още НАП не разполага с точни данни колко души са се издължили в последните два дни и до колко българи са се стопили неосигурените. Ако обаче надвнесената сума от 6,6 млн. лв. се раздели на общовалидната вноска от 690 лв. за тотално неосигурените, излиза, че близо 9565 българи са превели своя „данък здраве“. Според различни данни на ведомства неосигурените се движат от 700 000 души до 1,2 милиона. Често някои от неизрядните платци се издължават на пожар, когато влязат в болница, за да могат да се възползват от покриваните от НЗОК скъпи операции. Защото българите без осигуровки имат право само на спешна помощ.

Съществува обаче една група от близо 250 000 нашенци, които са заможни, но не желаят да превеждат вноските си, тъй като не вярват на системата. Те се лекуват кешово.

[Вестник Стандарт](#)

✓ Спечелихме 7,8 млрд. от ЕС за 9 години

Вече са усвоени 94% от средствата по оперативните програми за 2007-2013 г.

България реално досега е спечелила 7,8 млрд. лв. от членството си в ЕС. Вноските на страната ни в бюджета на ЕС от 2007 г., когато бяхме приети за пълноправен член, до края на октомври 2015 г. са 6,893 млрд. лв., сочат данните на Министерството на финансите.

За същия период от фондовете на ЕС сме получили 7,516 млрд. евро (14,7 млрд. лв.). Така в страната ни реално са влезли 7,8 млрд. лв. повече от вноските ни в бюджета на Общността. През годините вноските ни в европейския бюджет нарастват от близо 700 млн. лв. през 2007 г. до близо 955 млн. лв. за 2014 г. Средствата, които получаваме от ЕС през първите години на членство, са по-малки, тъй като тогава се дава старт на оперативните програми и съответно започва набирането на проекти и провеждането на търгове за изпълнители. През последните четири години обаче получаваме от ЕС три пъти повече средства, отколкото е вноската ни в бюджета на Общността. Така например за 2013 г. от фондовете на ЕС сме получили 2,656 млрд. лв., за 2014 г. - 2,921 млрд. лв., а само за първите десет месеца на тази година - 2,788 млрд. лв.

От бюджета на оперативните програми за периода 2007-2013 г. вече са усвоени 94%, или 7,4 млрд. от общо 7,9 млрд. евро, каза преди дни вицепремиерът с ресор еврофондове Томислав Дончев. Според него е напълно възможно в края на програмния период да са усвоени 95% от бюджета на оперативните програми.

[Вестник Монитор](#)

✓ Банките искат 11,7% за потребителски заем

1,42 на сто е максималната лихва за влог през ноември

Банките искат средно 11,7 на сто за потребителски заем. Според статистиката на БНБ срещу такъв годишен процент на разходите (ГПР), в който освен лихвата се включват и всички такси, трезорите са отпусkali кредитите за потребление в левове през ноември. В сравнение с октомври от БНБ отчитат поскъпване на тези заеми. Тогава ГПР, искан от банките, е бил 11,49 на сто. Леко месечно поскъпване има и за потребителските заеми в евро – от 7,78% ГПР за октомври до 7,85 на сто през ноември. В сравнение с миналата година обаче и те са поевтинели чувствително – с близо процент и половина.

Добрата новина е, че жилищните заеми в левове продължават да поевтиняват и през ноември. ГПР за тях е паднал за месец от 6,08% до 5,89%, при нива от 6,91% миналия ноември. Ипотеките в евро обаче са поскъпнали, като новият лихвен процент е 6,52% при 6,47% през октомври.

При фирмите БНБ отчита повече от сериозен месечен спад на лихвите за големите заеми – тези на стойност над 1 млн. евро. Ако такъв кредит е бил изтеглен в левове през ноември, това е станало при нива от 5,65 на сто. За същия заем през октомври трезорите са искали лихва от 7,06 на сто, а през ноември 2014 г. – 7,15 на сто. При аналогичните кредити, но в евро лихвите са намалени от 6,84% през октомври до 4,08%

През ноември миналата година банките са отпусkali такива заеми срещу 7,8%.

За корпоративните кредити до 1 млн. евро месечно намаление на лихвата е от 5,65% до 5,08 на сто през ноември, има само за сумите, изтеглени в единната европейска валута. За тези в левове лихвите остават почти непроменени – 5,15 на сто.

За разлика от заемите през ноември при депозитите не могат да се видят лихви над 1,42 на сто. Толкова дават банките за влоговете на домакинствата в левове. Спрямо октомври процентът остава без промяна, а спрямо миналия ноември намалява с около процент. Тогава домакинствата са слагали парите си на депозит срещу 2,46%. За влоговете в евро лихвата продължава да пада, като през ноември тя е 1,19% при 1,21% през октомври.

Под един процент остават нивата за корпоративните депозити но през ноември те бележат забележим ръст – от 0,68% през октомври до 0,81% през ноември за левовите влогове и от 0,71% до 0,76% - за евроите.

Към края на ноември в банковата система има сложени на влог общо 62 млрд. лв. 41 млрд. лв. от тях са собственост на българските домакинства, като само от началото на тази година те са сложили в банките нови 1,82 млрд. лв. Отпуснатите от заеми към края на ноември са за 50,3 млрд. лв., от които 31 млрд. лв. са корпоративните кредити.

✓ Готов е техническият проект за газовата връзка България – Сърбия

Завърши първата фаза на проекта за изграждане на газовата връзка между България и Сърбия. Така за него вече има изготвени и одобрени подробен устройствен план и технически проект. Освен това е завършена оценката на временните отчуждавания на терените по трасето. Извършени са и археологически проучвания на обектите по трасето, съобщиха от Министерството на енергетиката.

От началото на 2016 г. започва подготовката за получаване на финансиране за втората фаза на проекта. Строителството на междусистемната газова връзка ще се реализира и финансира от Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 г. - 2020 г., с предвиждан срок за въвеждане в експлоатация до края на 2018 г. Общата стойност на проекта за българската част от трасето е 92,6 млн. лв. от които за първата фаза – близо 3,5 млн. лв.

Очаква се първоначално газопроводът да осигури възможност за доставка на 1.8 млрд. куб. м. годишно.

[Списание Мениджър](#)

✓ Ще има забавяне в издаването на данъчни удостоверения през януари

Въвеждане на нова електронна система може да доведе до забавяне в издаването на удостоверения за задължения към бюджета в първия месец от новата година, предупредиха от НАП.

През януари 2016 ще бъде внедрена нова електронна система за администриране на процесите по принудително събиране на публични вземания, поясниха от приходната агенция.

По технически причини в случаите, когато има задължения към хазната, удостоверението може да се забави. Затова всеки, който има нужда от такова удостоверение, трябва да планира по-отрано искането за документа, препоръчват от НАП.

[investor.bg](#)

✓ Мини Марица-изток спира доставките на брикетируеми въглища за ТЕЦ Брикел

Дружеството планира годишен добив от 27,3 млн. т въглища през 2016 - 2018 г.

През 2016 година Мини Марица-изток ще спре доставките на брикетируеми въглища за ТЕЦ "Брикел". Целта е да има възможност да се осигурят по-големи количества за т.нар "американски" централи в Маришкия басейн - Контур Глобал и AES Гълъбово.

Това съобщи изпълнителният директор на дружеството Андон Андонов, цитиран от БТА. Той представи тригодишната програма за стабилизиране на въгледобива.

В плановете е предвидено още от 2016 година до 2018 година годишният добив на "Мини Марица-изток" да бъде 27,35 млн. тона въглища. Цената им ще бъде запазена и ще бъдат направени инвестиции в рехабилитация и закупуване на нова техника. През 2014 година дружеството доби 27,5 млн. тона въглища.

Целта на тригодишната програма е възстановяване на ценообразуването на тон условно гориво от 2008 година и осигуряване на достатъчно въглища за четирите топлоелектроцентрали в комплекса.

Андонов припомни, че през 2009 година бившият министър на енергетиката Петър Димитров е въвел практиката цената на въглищата да бъде определяна от енергийното министерство, която не е дала положителни резултати.

В открито писмо от Научно-техническия съюз на енергетиците в България, изпратено до премиера Бойко Борисов ден преди Коледните празници, също беше поискано връщането на методиката на ценообразуване от минното дружество. Това предложение е направено след анализ на ликвидната криза в Мини Марица - изток.

Другото искане на енергетиците е Националната електрическа компания (НЕК) да се разплати с топлоцентралите в Маришкия басейн и със самите мини.

За първи път от 10 години Мини Марица-изток са закупили нов багер, а през следващите три години планират закупуване на още два. Андонов подчерта, че е оптимист и през 2019 година добивът в радневските мини ще достигне 32-33 млн. тона.

✓ **Цените на петрола остават под натиска на слабото търсене**

Търсенето на петрол в Европа намалява през октомври за пръв път от десет месеца, сочи доклад на JBC Energy

Цените на петрола остават под натиск заради слабото търсене, въпреки че записват леки повишения във вторник, пише WBP online.

Фючърсите върху американския лек суров петрол се повишават с 0,34% до 36,94 долара за барел, а тези върху европейския бенчмарков сорт Brent записват ръст от 0,36% до 36,67 долара за барел към 9:30 часа българско време.

Частната изследователска компания JBC Energy съобщи, че търсенето на петрол в Европа намалява през октомври за пръв път от десет месеца. Това означава 170 хил. барела дневно по-малко в сравнение със същия период миналата година.

Докладът на JBC Energy посочва още слабото търсене от Китай, който продължава своя преход към „новата нормалност“.

Някои анализатори прогнозираят, че добивът ще надвиши търсенето с над 2 милиона барела дневно, след като ОПЕК на практика спря да се съобразява с месечния лимит.

Тази година броят на нефтените платформи в САЩ намалява с 64%, сочат данни на компанията за услуги в нефтената индустрия Baker Hughes, но това така и не води до значителен спад в добива.

Пренасищането не се очаква да намалее скоро, особено предвид намеренията на Иран да се върна на петролния пазар, щом санкциите бъдат вдигнати.